

Meddelande om de sista förberedelserna 2019/20:FPM5 inför Storbritanniens utträde ur EU

Statsrådsberedningen

2019-10-09

Dokumentbeteckning

KOM (2019) 394

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken: De sista förberedelserna inför Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen den 1 november 2019

2018/19:FPM54

Lägesrapport från kommissionen om förberedelserna för beredskapsåtgärder inför Storbritanniens utträde ur EU

2018/19:FPM27

Genomförande av kommissionens beredskapsplan inför Storbritanniens utträde ur EU den 30 mars 2019

2018/19:FPM17

Förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU den 30 mars 2019: beredskapsplan

2017/18:FPM162

Förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU den 30 mars 2019

Sammanfattning

Kommissionens meddelande från den 4 september 2019 sammanfattar det beredskapsarbete som vidtagits inför att Storbritannien (härefter UK) förväntas lämna EU den 1 november 2019. Kommissionen konstaterar i meddelandet att även om EU har som mål att UK ska utträda ur EU under ordnade former måste alla förbereda sig för ett eventuellt avtalslöst utträde. Kommissionen fortsätter att uppmana alla berörda parter att slutföra sina förberedelser och betonar särskilt behovet av att näringslivet agerar på känsliga områden som läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen. Kommissionen uppmanar också alla i EU som kommer att handla

med eller frakta varor från UK efter utträdet att räkna med tullformaliteter, inkl. tullkontroller och sanitära och fytosanitära kontroller och förfaranden samt de logistiska utmaningar som kan förväntas med de nya rättsliga villkoren vid gränspassager till och från UK. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att intensifiera sin kommunikationsverksamhet och vidta de åtgärder som krävs för att kunna hantera eventuella störningar, särskilt omedelbart efter ett avtalslöst utträde.

Regeringen välkomnar meddelandet som följer upp Europeiska rådets (artikel 50) uppmaning om att intensifiera förberedelserna inför UK:s utträde. Huvudscenariot förblir ett ordnat utträde på grundval av ett avtal. Risker för ett avtalslöst utträde är dock tydliga och alla ansvarsfulla aktörer måste ta den på allvar och vidta förberedande åtgärder. Regeringen välkomnar kommissionens uppmaning om att intensifiera kommunikationsinsatserna inför den 1 november 2019. En väsentlig del av det offentliga beredskapsarbetet består av informationsspridning för att säkerställa att alla aktörer har möjlighet att göra egna riskbedömningar och vidta nödvändiga åtgärder. Informationsspridningen växlas upp och regeringen i samarbete med berörda myndigheter intensifierar sitt arbete för att säkerställa att relevant och lättfattlig information finns tillgänglig för alla berörda.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 29 mars 2017 anmälde UK sin avsikt att lämna EU i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget. UK:s utträde förväntades därmed ske den 30 mars 2019. Förhandlingarna mellan EU och UK om ett avtal om utträde resulterade i en överenskommelse mellan förhandlarna den 14 november 2018. I samband med detta enades man också om en politisk förklaring om de framtida förbindelserna mellan EU och UK, vilken är tänkt att ligga till grund för de fortsatta förhandlingarna om den framtida relationen. Europeiska rådet (artikel 50) ställde sig vid ett extrainsatt möte den 25 november 2018 bakom överenskommelsen. Texterna har godkänts av UK:s regering och rådet, varefter godkännandeprocessen i Europaparlamentet och det brittiska parlamentet inleddes.

Utträdesavtalet har röstats ned i det brittiska parlamentet vid tre tillfällen: den 15 januari, 12 mars och 29 mars 2019. Samtidigt har det brittiska parlamentet markerat mot att UK skulle lämna EU utan ett avtal.

UK och EU enades den 11 mars 2019 om ett tolkningsinstrument avseende utträdesavtalet och ett gemensamt uttalande som kompletterar den politiska förklaringen, vilka godkändes av Europeiska rådet (artikel 50) den 21 mars 2019. Samma dag, som svar på en begäran om förlängning av utträdesfristen som den 20 mars 2019 hade lämnats in av den brittiska regeringen, enades

Europeiska rådet (artikel 50) om en förlängning till och med den 22 maj 2019, under förutsättning att utträdesavtalet godkändes av det brittiska underhuset. Eftersom så inte skedde förkortades förlängningen, i enlighet med beslutets lydelse, till den 12 april 2019.

Efter att en andra begäran om förlängning av utträdesfristen inkommit enades Europeiska rådet (artikel 50) den 10 april 2019 om en ytterligare förlängning till och med den 31 oktober 2019. Förlängningen var flexibel såtillvida att om utträdesavtalet ratificerats av båda parter före detta datum skulle utträdet ske den första dagen i påföljande månad. Europeiska rådet (artikel 50) upprepade i samband med beslutet att det inte kunde bli fråga om att omförhandla utträdesavtalet och att eventuella ensidiga åtaganden, uttalanden eller andra akter borde vara förenliga med utträdesavtalets ordalydelse och andemening och inte fick hindra dess genomförande. Förlängningen får inte användas för att inleda förhandlingar om de framtida förbindelserna, men om UK skulle ändra ståndpunkt är EU redo att ompröva den politiska förklaringen om de framtida förbindelserna.

Huvudscenariot är fortsatt ett utträde baserat på det avtal som förhandlats fram och överenskommit mellan UK:s regering och EU. Med hänsyn till att den nya brittiska regeringen har varit tydlig med att UK ska lämna EU när tidsfristen löper ut, att parterna står långt ifrån varandra om den avgörande frågan – reservlösningen om hanteringen av gränsen på den irländska ön – och det osäkra politiska läget i UK finns det en tydlig risk för ett avtalslöst utträde. Beredskap för att hantera en sådan utveckling behöver finnas. Kommissionen har tidigare presenterat fem meddelanden som beskriver förberedelserna för ett avtalslöst utträde: den 19 juli, 13 november och 19 december 2018 samt den 10 april och 12 juni 2019. Det senaste meddelandet daterat den 4 september 2019 sammanfattar det beredskapsarbete som gjorts på EU-nivå och innehåller en sista uppmaning till berörda parter att förbereda sig.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande från den 4 september 2019 utgör en sammanfattning av det beredskapsåtgärder som vidtagits inför att UK förväntas lämna EU den 1 november 2019. Kommissionen har tidigare konstaterat att de beredskapsåtgärder som vidtagits på EU-nivå är ändamålsenliga och inte behöver ändras i sak. Dessa beredskapsåtgärder har beskrivits i tidigare meddelanden (ex. COM(2019) 195 final) och faktapromemorior (ex. 2018/19:FPM54).

I meddelandet uppmanas alla aktörer att vidta de slutjusteringar som behövs för att vara redo för ett avtalslöst utträde den 1 november 2019. Kommissionen betonar att det genomgående har varit högt prioriterat att skydda EU-medborgare bosatta i UK och brittiska medborgare bosatta i EU. På kommissionens webbplats om brexitberedskap ges en sammanställd

översikt över alla medlemsstaters nationella åtgärder för uppehålls rätt och sociala trygghetsförmåner. För EU-medborgare bosatta i UK finns information att tillgå och medborgarna kan vända sig till kommissionens representationskontor för rådgivning.

För att hjälpa företagen med deras beredskapsarbete och se vilka åtgärder som fortfarande behövs för att slutföra sina förberedelser har kommissionen lagt ut en checklista för brexit. Därtill finns ca. 100 tillkännagivanden om olika sektorer och företagen uppmanas använda sig av dessa i sina förberedelser.

Inom några områden anser kommissionen att det finns anledning till fortsatt vaksamhet de närmaste månaderna. Alla sektorer som bedriver *handel* med UK måste förbereda sig på att ett avtalslöst utträde skulle resultera i omfattande konsekvenser vad gäller tullformalityter, indirekta skatter och kontroller. Alla handlare, åkare och transportföretag oavsett var de är baserade måste förbereda sig för detta och kommissionen kommer trappa upp sin information i det avseendet. Avseende *läkemedel* uppmanas näringslivet att se till att alla berörda godkända läkemedel är helt förenliga med regelverket och att flyttarna av provanläggningar färdigställs så att läkemedlen kan släppas ut på EU-marknaden efter utträdet. Kommissionens kartläggning av överföringen av intyg för *medicintekniska produkter* visar att det finns tillverkare som inte har gjort allt som krävs för att överföra sina produkter till ett anmält organ i EU-27, med resultatet att dessa inte kan släppas ut på EU-marknaden. Användare av *kemiska ämnen* i medlemsstaterna rekommenderas att före utträdet kontrollera med sina brittiska leverantörer att de aktuella produkterna följer regelverket. Vad avser *finansiella tjänster* anser kommissionen att de två tidsbegränsade beslut om likvärdighet samt de två delegerade förordningar som antagits utgör tillräckliga beredskapsåtgärder, men kommer fortsatt att bedöma situationen på marknaderna efter utträdet. För det fall att EU-fartyg inte längre beviljas tillträde till brittiska fiskevatten efter utträdet pågår samråd för en samordnad EU-strategi om *fisket*.

Vissa av de tidsbegränsade beredskapsåtgärderna som vidtagits behöver förlängas med anledning av den uppskjutna utträdesdagen. Därför har kommissionen lagt förslag om att förlänga beredskapsförordningen om vägtransport till den 31 juli 2020, den om flyg till den 24 oktober 2020, den om fiskemöjligheter till slutet av 2020 samt att beredskapsförordningen för EU:s budget för 2019 utsträcks till att gälla även 2020. När det gäller de icke-lagstiftningsakter inom sanitär EU-lagstiftning, som är överspelade med anledning av det uppskjutna utträdet, kommer kommissionen göra en ny utvärdering av situationen nära utträdesdagen och eventuellt anta åtgärderna igen.

Två nya åtgärder antogs i anslutning till detta meddelande: ett förslag om utvidgat tillämpningsområde för EU:s solidaritetsfond för att täcka allvarliga ekonomiska bördor som medlemsstaterna drabbas av som en direkt följd av ett avtalslöst utträde, samt ett förslag om utvidgat tillämpningsområde för

Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för perioden 2014–2020. Förslaget om solidaritetsfonden beskrivs i faktapromemoria 2019/20:FPM4 och förslaget om globaliseringsfonden i faktapromemoria 2019/20:FPM2.

2019/20:FPM5

Det pågår ett samarbete mellan kommissionen och Irland avseende beredskapslösningar för att hantera den unika situationen som uppstår på ön vid ett avtalslöst utträde.

Kommissionen konstaterar avslutningsvis att även om EU har som mål att UK ska utträda ur EU under ordnade former måste alla förbereda sig för ett avtalslöst utträde. Kommissionen fortsätter att uppmana alla berörda parter att slutföra sina förberedelser och betonar särskilt behovet av att näringslivet agerar på känsliga områden som läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen. Kommissionen uppmanar också alla i EU som kommer att handla med eller frakta varor från UK efter utträdet att räkna med tullformalityter, inkl. tullkontroller och sanitära och fytosanitära kontroller och förfaranden samt de logistiska utmaningar som kan förväntas med de nya rättsliga villkoren vid gränspassager till och från UK. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att intensifiera sin kommunikationsverksamhet och vidta de åtgärder som krävs för att kunna hantera eventuella störningar, särskilt omedelbart efter ett avtalslöst utträde.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inte i sig några förslag till nya eller ändrade rättsakter.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelanden från kommissionen är inte rättsligt bindande och ålägger således inte medlemsstaterna några skyldigheter. De budgetära konsekvenserna av UK:s utträde påverkas inte av detta meddelande.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet som följer upp Europeiska rådets (artikel 50) uppmaning om att intensifiera förberedelserna inför UK:s utträde. Huvudscenariot förblir ett ordnat utträde på grundval av ett avtal. Risker för ett avtalslöst utträde är dock tydlig och alla ansvarsfulla aktörer måste ta den på allvar och vidta förberedande åtgärder.

Regeringen delar kommissionens bedömning av vikten att berörda parter, fortsatt förbereder sig för ett eventuellt avtalslöst utträde och utnyttjar tiden fram till och med den 31 oktober 2019 för att kontrollera att beredskapsåtgärder vidtagits.

I Regeringskansliet och regeringens myndigheter har ett omfattande beredskapsarbete genomförts för att möta ett eventuellt utträde utan avtal. Som resultat av detta arbete har regeringen genomfört ett antal förordningsändringar och presenterat lagförslag med syfte att hantera de allvarligaste konsekvenserna av ett utträde utan avtal.

Regeringen välkomnar kommissionens uppmaning om att intensifiera kommunikationsinsatserna inför den 1 november 2019. En väsentlig del av det offentliga beredskapsarbetet består av informationsspridning för att säkerställa att alla aktörer har möjlighet att göra egna riskbedömningar och vidta nödvändiga åtgärder. Informationsspridningen växlas upp och regeringen i samarbete med berörda myndigheter intensifierar sitt arbete för att säkerställa att relevant och lättfattlig information finns tillgänglig för alla berörda.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna samarbetar i förberedelsearbetet och beredskapsplaneringen med varandra och EU-institutionerna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

EU-institutionerna samarbetar i beredskapsplaneringen.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet innehåller inga förslag till beslut.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

2019/20:FPM5

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ingen fortsatt behandling väntas då det rör sig om ett meddelande.

4.2 Fackuttryck/termer